

CATALUNYA PARIS

Portavéu
DEL
CENTRE CATALÀ
de París

Any I

Agost, 1903

Núm. 8

Aquest periòdic s'envia gratis a tots els socis del CENTRE CATALÀ de París.

Preu de subscripció, únic, per a els no socis: 5 francs l'any

Las planas d'aquest periòdic estan obertes a tots els escriptors catalans, que 'ns vulgan honrar ab llur collaboració literaria.

Direcció y Administració: 12, rue Favart, PARIS

ELS CATALÀNS DE PARIS

GUSTAVO OBIOLS

ENCARA ens manca molta tasca per acabar la nostra galeria d'homens que valen de Catalunya, que tenen fixada llur residència a París o que han deixat darrerament l'empremta de llurs passos en la gran ciutat consagrada de totes las capdals aptituds y de totes las intelligencias.

Escriptors, pintors, músichs, financiers, escultors..., de tot hi ha en la llista que tenim en cartera; si volguessem publicá tots a la vegada els noms y mérits dels que fan lluhir las glorias catalanas a París, ens veuríam obligats a escriure no un ni deu ni vint números, sino tot un llibre. ¡Qui sab si algún día l'escriurém, aquest llibre d'or dedicat als catalans prestigiosos de París! La voluntat no

'ns falta certament; lo que 'ns manca es el temps que avuy per avuy — com solen dir malament els castellans de Castella — necessitem per a altas feynas materialment més profitosas a que 'ns obliga l'eterna y ingrata lluyta per la vida.

En la galeria d'escultors catalán que viuen y treballan fa molt temps a París, n'hi figura un de qui 's pot ben be dir que ocupa el primer lloch per rigorós ordre d'antigüetat. Es sens dubte el degà dels mestres estatuaris catalans de la gran vila intel·lectual.

Vull parlar — encara que no siga sino per a dedicarli algunas línies que 'ls seus amichs y admiradors sabrán agraïrme, sisquera per la bona intenció que las dicta — vull parlar, deya, d'en Gustavo Obiols.

El mestre Obiols, com aquí li diuen a Pa-

rís, está fet un ver parisench, tot y continuant sentint un gran amor á la patria nadiua. Y no es d'extranyar. Aquí va arribar fa uns vint y cinch anys, es á dir quan era molt jove encara, y quan feya poch que havia sortit de fer las sevas primeras *armas* al costat del seu estimat mestre l'insigne escultor Novas, de qui fou aprofitat deixeble á Barcelona. Vingué l'Obiols á París com venen tots els artistes: carregat de somnis y vessant per tot d'esperansas y d'illusions. Els comensaments per tot extranger que ve á París son sempre molt costosos. Aquesta es una ciutat monstre, una especie de gran Moloch que 's menja com pa benehit tot lo que 's presenta davant sa gola insaciable, y es necessita una gran dosis de perseverancia y de fe en las propias aptituds pera assolir una part sisquera del punt desijat. Y, com que l'Obiol era un treballador y un perseverant, no va tardar en ferse seu l'ambient de París, y aquí 's va quedar definitivament, creantse una llar francesa, empró ab un esprit ben espanyol y ben catalá que 's reflecta en tots els seus actes y en todas las sevas obras. Avans d'empéndrer el vol conduhit per las sevas propias inspiracions, havia pres lliçons ó consells d' en Carrier Beuse (pare) y d' en Delaplanche, y el millor elogi que 's pot fer d' ell es qu' ha sapigut aprofitarsen.

El Sr. Obiols, sens' esser un escultor de gran geni — ell no s' en ofendrà, perquè aixó de *geni* sols á molt poch pot aplicarse — treballa las sevas obras ab gran pulcritut y conciencia. A n' el seu taller, qu' es molt visitat, hi he vist cosas que m' han fet fruhir una verdadera sensació d' art. Si aixis pogués expressarme, diria que l'Obiols té una especialitat: la de cisejar la dona nua, y, sobre tot, la dona his-

tórica ó mitológica. *Circé, Safo, Salambó, Diana* y altres que sería llarch de nombrar, han sortit de sas destres mans, encantadoras d' expressió y esbeltíssimas de forma. Todas las sevas donas son hermosas y realment esculturals. Sa *Diana* es d' una concepció y d' una factura admirables, y ab ella va guanyar en la darrera Exposició universal una medalla de tercera classe.

He dit ja que l'Obiols era un treballador. Ho prova el que son molts els editors que 'l buscan pera encarregarli models. Son nom es aquí molt conegut y apreciat, sobre tot pera els que tenen afició á las cosas bonicas del art decoratiu; l' *art nouveau* no té secrets pera éll, y no es estrany que las joyas concebudas y modeladas per ell, sigan aquí molt buscadas per las personas de bon gust. En aquestos darrers temps, mogut pel seu just entusiasme per las cosas de la terra, ha sigut un dels socis fundadors de la Societat d' artistes espanyols residents á París. En una paraula: el Sr. Gustavo Obiols es un verdader artista que fa lluhir aquí, en tots conceptes, el nom estimat de nostra benvolguda patria.

Que visca molts anys pera gloria y profit propis y pera que 'ls seus treballs pogan sempre ajudar á enaltir en terra estrangera nostra antiga tradició artística, avuy més que may necessaria pera qu' Espanya y Catalunya demostrin al monque, malgrat nostras desgracias y nostres errors, encara som un poble viu, ab vistas al progrés y voluntat ferma pera assolir sa regeneració definitiva.

JORDI CATALÁ Y MONTSERRAT

(*Artur Vinasell*)

Jhs.

Cansoneta que 'm dictàren
xuclamels y romanins
y gentils papellonetes
pintadas de colors fíns,
els aucells també la cantan
de l' aurora al despuntar,
quan s' apagan las estrellas
y va desvetllantse 'l mar;
quan los cálzers van obrintse
de las delicadas flors
y l' oreig bréssa 'l fullatje
escampant dolças remors.

Cansoneta que 'm dictàren
xuclamels y romanins
que acaricia la rosada
que 'l cel plora 'ls dematíns,
n' es pregaria d' anyoransa;
n' es sospír d' arrobament;
expressió d' amor puríssim
que traspassa 'l firmament;
que al atravessá 'ls celatjes
de las regións celestials
els angelets la recullen
convertintla en ideals;
n' es de amor un cant dolcíssim
que 's desprén del Infinit....
n' es per l' ànima cristiana
res ideal.... indefinit....

MONTSERRAT FOLGAROLAS.

FORANA

ERA aquell poble y, més que poble, agrupació de masíes, un conjunt abigarrat de cases *boniques* y noves y barraques ruinoses voltades d' horts y eres sens' altre comunicació entre llurs vehins qu' una íntima capelleta que més que casa de Deu era 'l temple de la Tristor.... Vaig visitar-la: dins d' nnas tapiés ruinoses tancades per un portalot de fusta corcada, hi havia el fossar y en un recó, arraulida, vivia en sa soletad una capella de llisa y freda fatchada, pintada feya temps per una ma del pitjor

gust y rematada per dos pilans que sostenían al descobert una campana de cara seca y avinagrada com el seu só.

Sortint de visitar el dintre, que res podia envejar als aforas, vaig pararme á rumiar en aquell cementiri que com tots es el sagell de l' ànima de sos conrehuadors.... Devant de l' iglesia estava partit l' erm per el camí d' anar-hi y voltant aquelles herbes seques y espines, s' aixecavan alguns ninxos mitg destruits y una sola tomba de marbre, propietat del amo del poble, el Senyor d' aquelles terres....

Al costat de la capella, á l' ombra de ses ruines, s' aixecava una vegetació selvatje, descuidada, plena de vida, de verdor sanitó: sos altius xiprers y l' eura embolcallant les parets, formavan un recó de misteri que parlava á l' ànima; semblava talment qu' havían nascuts regats amb llágrimes de poeta.

Aquell contrast, de l' erm conreuhat pèl poble y el recó cuidat per la Naturalesa, amb sa diferenta vegetació, era una proba ferme de la petitesa humana devant nostre Mare Eterna.

—Y sols enterréu en aquest erm? vaig preguntar á mos acompanyants.

—Si senyor, — amb responguéren — vritat qu' es petit?... Ja havíam dit d' enterrar també en aquell recó; empró com sempre s' ha fet aquí....

—Y tant bonich qu' es...!

—Qué l' hi diré!... allí sols hi enterrém als forasters.

—Qui pogués esser foraster!!—m' escapá. Y aquella gent em va mirar amb aire d' estúpít, no sabent si tractáven amb un boig ó si m' en bnrlava.

Pobre gent!... teniu rahó. Tastar á la fí de la vida aquell recó de poesia tal volta vos faría renegar d' haver nascut en aquell poble y passar l' existencia sense fruhir els plahers de l' ànima per culpa de la Rutina.

F. PUIG PUJADAS.

Figueras y Juny 1903.

AGOST

Quina volta de cel tan estrellada!...
 ¡Qu' es hermós aqueix cel!...

¡El mon reposa!...

Oh! L' agost d' aquest any, ánima meva,
 no l' oblidaré may, may de la vida.
 Y aquesta nit que al comensá 'ns miravam,
 cóm la contemplo aniquilat, la joya,
 portant al cor encara
 l' últim esguart de ta mirada dolça,
 el frech de flor de ta maneta tebia.

Entre mos dits, que tremolosos tenen
 la blanca rosa qu' en el pit portavas,
 la guardo ab goig, y á cada instant l' acosto
 á la vora dels llavis,
 y, ab un recort d' adoració, la beso.
 Me sab greu que s' escapi 'l seu aroma;
 me sembla 'l teu perfum, el que tú escampas,
 y m' fa sofrir que se l' emporti l' ayre.
 Y ab avaricia y ab anhel l' aspiro,
 y m' entra fins al cor, y 'm rëanima.

Me la miro ab amor; pobreta rosa!...
 Qué n' es de tendre, y delicada y fina!...
 T' ha donat son perfúm tota la tarda,
 y 'l calor del teu pit no més... l' ha morta!...
 qué son débils las flors!... Per res es moren!...

Y torno á mirá l' cel y las estrellas
 que no sé quína pau de joya 'm duhen:
 es que m' parlan de tú las nits serenas.

Pensant en tú, vegente á tú, la beso
 una vegada més... y me n' adono:
 No son débils las flors; son molt més fortas
 que la vida dels homes, quan s' entrega.
 Es més forta que jo; jo que t' estimo,
 no 'ls batechs de ton cor, una mirada,
 un esguart que m' donguesses, ó m' neguesses,
 un esguart teu, no més!... me mataría!

¡Qu' es hermós aqueix cel!...

¡El mon reposa!...

F. GIRBAL JAUME.

L' ORIGEN DE LA GANDULERÍA

A un poble que no vull anomenar perque tot-
 hom lo coneixería, hi vivía un senyor que
 tenia molta anomenada per gandúl, es dir,
 com si diguesses, per no fer res.

Y un vehí d' aquell poble, qu' era vila se-
 gons tinch entés, tenia un xicot ja grandassot
 que may havia volgut treballá. El seu pare, un
 día li va dir:

— Noy, mira que ja semblas un home, y
 has de triar un ofici, ó sino no serás bo per
 res.

— Aixó ray.

— ¡Com aixó ray! si, veyas com ho farás
 per guanyarte las caixaladas quan jo 'm mori.

— Si ja 'l tinch triat l' ofici.

— ¡Ah! Ja volia dir jo! ¿y quin ofici trias,
 noy?

— El de gandúl.

— ¡Jo 't flich! ¿quin ofici es aquest? ¿ahont
 n' ensenyan?

— Veniu.

Y l' acompanyá á casa d' aquell senyor qu'
 hi dit al comensar. Entren per la porta que ja
 era oberta, cap á una especie de jardí, pero que
 no 's veyia terra perque tot era atapait d' her-
 bas y plantas bordas y arbres fruiters y d' al-
 tres que no ho eran.

— Deu vos quart, — diu el pare, — pero sí, ja
 pot cridar ous á vendre, ningú contesta.

— No cridéu, no, — diu el noy, — que tampoch
 vos contestará perque ara treballa, l' hem de
 buscá per aquí l' herba.

Busca d' aquí, busca d' allá fins qu' al últim
 troban un home ajegut á terra, que hi está esti-
 rat com si fos mort.

— ¿Veyeu? — diu el noy, — aquest es l'
 amo.

— ¡Hereu!

Al sentir aquet crit el gandul obra un ull,
 després l' altre, després la boca, que la va obrí
 tant com podia, y encare no va haber passat
 mitja hora després que va haber fet tot aixó,
 que va dir:

— ¿Qué hi ha?

— Home, aquí li porto el noy, que diu voldria aprendre 'l seu ofici.

Al sentir aixó se 'l va mirá ab tots dos ulls, cosa molt estranya, perque per no cansarse tant no mes ne feya servir un, mentres l' altre reposava.

— Noy, mira que costa molt aprendre aquest ofici. ¿ Vols dir que tindrás prou paciència?

— Prou, prou; aixó ray, proviho, ja ho veurá.

— Donchs jeu y vos esperéus y no 'l destorbéu.

Passa una hora, en passa un altre, en passen mes, y res; alló semblava un cementiri de tanta quietut qu' hi havia. Quan en aixó cau una figa de la figuera qu' hi havia prop d' allá ahont el xicot s' havia agegut, y li va al mitj del ull deixantli tot tapat. Al cap d' un rato, treu la llengua y prova de ferla corre cap á la boca, pero no hi arribava y allavors ab molta mandra, diu:

— Pare, acostéume aquesta figa.

Al sentir aixó, el mestre exclama:

— Bon home, vos en podeu anar descansat, que 'l vostre fill es el gandúl més gandúl qu' hi ha sobre la capa de la terra. No ha d' aprendre més, que ja sap prou.

Com de fet va serne tant bon mestre d' aquest ofici, que desde llavors es qu' hi ha tants ganduls, perque desseguit va posar col·legi y va tenir molts deixebles; y en proba d' aixó, anéu allá ahont volguéu que 'n trobaréu per tot, pero especialment á un puesto que jo sé, qu' es la vila ahont va neixe el mestre de la ganduleria, y que com jo he dit no 'l vull anomenar perque potser á algú li sabria greu.

AURELI CAPMANY

BON AMICH (1)

Tinch una celda per mí tot sol,
y, aixís que apunta la llum del día,
quan l' aureneta torna á alsá 'l vol,
per la finestra penetra 'l sol.

(1) Del llibre que acaba de publicarse ab el títol de *Voliaines*.

Em tafaneja la llibreria
fent lluhí 'ls llibres arrengrats;
quadros y estampas ple d' alegría
toea y retoca tot fent sa via.

En nevulosas de vius esclats,
els petits cossos flotants enlayre
me fan visibles, sos raigs daurats,
y 'ls ulls me deixan enlluhernats.

Sense pensarm' hi ni poch ni gaire,
mitj-tanco y deixo passar sols l' ayre
y de las rosas la bona flayre.

Y sense ofendre 'l ma ingratitude,
el sol donantme vida y salut,
l' endemá torna plé de alegría
com cada día.

E. GUANYABENS.

NOTAS Á LA CARTERA

ADA vegada que succeixen accidents espantosos com el darrer de París — l' incendi del tren metropolita — que fora menester pera descriurelo la inexorable pluma d' en Flaubert, el gran evocador de las edats mortas, ó 'l gráfich pinzell d' en Zola, l' incomparable pintor de las multitudes y de las tragedias socials — sento á dir á certas personas lo meteix: Que la ciencia es inhumana, que 'ls avenços materials han fet més mal que bé á la Humanitat, que fora millor viure sense progrés, etcétera, etc.

Per part d' aquets hi sol haver egoisme y ignorancia.

Altres, portats del seu temperament refinat, dominats en absolut pel sentiment, sensibles á totas las miserias humanas, ens negan el Progrés com ho negan tot y comparan á la Ciencia amb el terrible Moloc d' entranyas ruelas insaciables. Em recordan aquets al mestre *Moiron*, protagonista d' un dels sugestius contes d' en Maupassant, que mata crudelment á sos deixebles y ens presenta á Deu com una força cega que crea infatigablement pel sol gust de matar.

* * *

Aquestes desgràcies impressionan de moment al cor. Cal tenir la serenitat suficient, l'esperit crític necessari per analitzar la primera impressió y no deixar-se portar del tot per la força dels sentiments, que encare que siguin bons portan moltes vegades a extravagàncies perilloses, a grans errors y adhuc a negacions tan mancades de sentit com las qu' em esmentades. — ¿Es a dir que perque a la vida no hi ha solzament plaers y alegriás s' ha d' abominar de Deu? ¿y perque la Ciencia te com totas las cosas defectes y desventatjas ha d' esser negada y s' ha d' afirmar son fracás? Es d' ànimas petites jutjar las cosas baix aquets punts de vista.

° ° °

Naturalíssima es l' indignació envers els que més ó menys directament son culpables d' aquestas catàstrofes; fins es llástima que aytal indignació no 's transformi en castichs quan els culpables ho son pel propi interés, quan jugan am la vida de mils de germans, no tinguent els camins de ferro en bon estat y el material dels trens sólit y garantit. Y la indignació no l' ha pas de determinar-la el nombre de víctimas, no; que també es tant culpable el constructor d' una obra, per exemple, que aixeca una bastida am fustas podridas y cordás segadas sense preocuparse dels infelissos treballadors que pera guanyar el pa de llurs fills s' exposan á caure esbardellantse el cap contra las pedras del carrer.

Lo que no es natural, ans es ridícol, es que 's tregui partit de tan deplorables accidents pera renegar de las conquistas qu' em assolidas y que, encare que per privilegis destinats a despareixe egaudeixin els més astuts dels homes, podrien proporcionar y proporcionaran benestar y augment de vida a tota la especie humana.

* * *

Pera convencer de lo desafonamentat de las sevas acusacions als que abominan de las Ciencia perque de vegades es causa de desgràcies com la del tren subterrani de París — y que d' esser llògichs tindrián d' abominar de la vida perque causa inefables torments a la mare y fins tal volta la mort — ni ha prou amb apuntar lo següent tret d' una estadística; Fa cent anys, de cada 400.000

dels que viatjavan en cotxe hi havia un mort, una víctima. Are de cada 45 millions de viatgers hi ha un mort, una víctima. La diferencia ens sembla que no es pas insignificant.

* * *

Un d' aquets deixebles d' en Brunetiére em manifestava, ja fa algún temps, el seu disgust perque mentres s' inauguran cada día nous trens y els camins de ferro es creuen en xarxa immensa per la terra, esglesias y casals en que els nostres antepassats hi deixaren sagellada llur ànima y llurs costums, es van curunant sota l' esguart trist del sol, sense que l' Estat vetlli per llur millorament ó conservació. Crech que aixó sols pot aplicarse a las nacions que de la llibertat y dels sistemes europeus en tenen, per incultura sens dubte, un concepte fals. Aquellas que prosperan a l' ombra d' institucions progresivas, respectan y conservan els monuments, no precisament per anyoransas d' un passat mort, com molts es pensan y voldrián, sino per cultura artística y histórica.

De tots modos, quan no existeixi altre remey, encare que s' hagi de fer el sacrifici de murallas y monuments, el Progrés ha de continuar sa via. Lo contrari fora la petrificació i la mort. La nostra admiració per las fábricas arquitectónicas que servan cuidadosament l' esperit d' una época, ha de tenir un límit: la necessitat.

* * *

També odian molts a la llibertat perque la veuen encarnada en aquestas indoctas multituds qu' en temps de revolta profanan els temples religiosos, apedregant finestrals, aixafant capitells y tirant per terra las imatges. Aixó es una manifestació de fanatisme, no disculpable, pro si comprensible tinguent en compte las moltes circumstancias que precedeixen als moviments revolucionaris; fanatisme que no es nou y que no ha fet tant mal com el dels primers cristians que rompían y aterraván las estatuas gregas, cometent aixís el més gran sacrilegi a la bellesa y a la vida que 'l temps ha presenciats.

* * *

Ni la Ciencia es una divinitat sinistre com la dels fenicis que gosa devorant vidas, ni 'l Progrés es un crudel tità, qu' inmola am son martell colos-

sal tot lo que caracteriza al passat, ni la Llibertat es Furia de rostre lleig y innoble, de vestiduras sagnantas y esparracadas que passa com una maledicció pels pobles, fuetejant implacablement á les religions y enderrocant imatjes.

CÁRLES RAHOLA

PLOVENT

Al hivern, arraulit darrera 'ls vidres del balcó de casa, plaume contemplar com plou.

Tot plovent, á través dels vidres veig passar la gent com en un *Cinematógrafo*.

Y segueix plovent.

Plovent ab pausa d' aquell cel llis, tot cendrós, sense cap taca.

L' aigua va cayent pausada, y al arribar á terra produheix una gradació de sóns, una música, suau, sorda, endormiscadora.

Al fondo lo paissatge sembla cubert ab un vel vaporós, á través del qual se distingeixen, allá, en la plana, las boyrosas linias dels arbres; y enllá d' enllá las retalladas ondulacions de las montanyas, totes confosas, difumadas.

Y sols en aquella tonalitat cendrosa s' hi destacan uns punts negrenchs y moradisos. Aurenetas que volan empaytantse, pujant y baixant, tot describint cercles en l' espay, xisclant enjogassadas.

* * *

...Y l' aygua segueix cayent. Cayent d' aquell cel llís, sense cap taca.

Al arribar á terra, aquesta la reb amorosida y l' empapa ab son petó.

Després cansada la terra de tanta sehó, rebutja l' aygua tot bombollantla á fló de terra y l' encarrila, y ella segueix lliscant per las carriladas ó entollantse fent llot en los clots del carrer.

D' altre no hí arriba á terra; la reben indiferents los terrats y teuladas; las teuladas que lluheixen ab son color d' ocre xarolós.

A voltas, gotas perdudas cauhen als filferros del telégrafo: s' hi enganxan, s' abombollan

y segueixen, segueixen enjogassadas gronxantse per la suau pendent dels filferros.

Al arribar als aïsladors ó *palomillas* de porcelana dels pals, las gotas se desprenen del filferro y cauhen á terra, per confondres ab sas germanas.

Y ab tot y aixó, no es una sola gota, son moltes, cada cop més, que ans de perdrers á terra, s' enganxan y 's gronxan peresosament pe'ls filferros disfrutant d' eix *sport*.

Una darrera l' altre, las gotas segueixen; fent igual: cauhen, s' enganxan, s' abombollan, lliscan, corran, lluheixen, topan y cauhen.

Cayent, se desfán y 's confonen, com la gloria humana: gota que lluheix un rato... que 's gronxa... que s' abombolla... que creix, topa, 's desfá y 's confón cayent al anónim.

° ° °

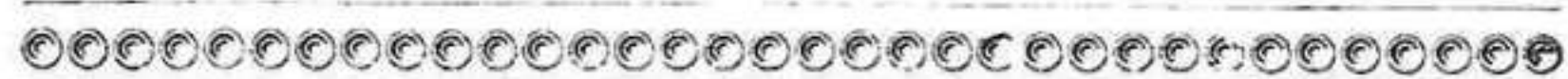
Y fineix el jorn, y la feble claror va esmortuhintse fins á perdrers del tot, com engolida per la nit.

Aquesta arriba, seguint plovent, y portant per tot la melangía.

Comensa l' encesa de fanals.

Los resplandors allargassantse reflectats en los carrers mollats, fan lluhirho tot fantásticament, prenen ja un'altre tó 'ls quadros de mon *Cinematógrafo*, els que contemplo assentat ab esgarrifansas de fret, mentres segueix plovent ab pausa, d' aquell cel negre y llís sense cap taca.

LLUÍS BENAIGES

CRÓNICA

Segóns carta qu' hem rebut de La Bisbal (provincia de Girona), el certamen lliterari organiat per la Societat « Escut Emporitá » ha tingut un éxit verament extraordinari y ha sigut un dels números que han donat més esclat al programa de las festas de la vila.

El premi ofert pèl nostre estimat amich y consoci D. Artur Vinardell (un baix relleu, obra del notable escultor barceloní Antoni Bofill) ha sigut guanyat pel Sr. Joan Ribas y Carreras, de Blanes, per sa poesia titolada « Germanor ».

* * *

El jove escultor nostre estimat amich en Joseph Pagés y Roca, un de nostres més simpàtics y entusiastas consocis del *Centre*, ha tingut la satisfacció, que fem també nostra, d'esser distingit y recompensat ab un quint accésit en el darrer concurs anual de premis de las escolas de bellas arts reunidas de París. Donat el seu caràcter d'extranjer y la circumstancia de passar de 300 els alumnos que varen seguir fins al últim tots els treballs de dit concurs, fa que 'l triomf de nostre amich Pagés tinga veritable importancia. Si no hagués estat extranjer —y aixó dona doble mèrit á la medalla que ha guanyat— el nostre compatrici hauria tingut dret á una beca pera anar á Roma á perfeccionar el seus estudis, pera els quals tant bona disposició demostra.

Rebí la nostra més coral enhorabona, y que aquest premi li serveixi d'estímul pera assolir el pinacle que tant desitja.

* * *

Un altre català—si es que estém ben informats— acaba de guanyar també á París una importantíssima victoria. Ens referim al *primer premi* (de un valor de 1.000 francs) ab que ha sigut recompensat el Sr. Joan Cardona en el darrer concurs de cartells artístichs pera anunciar el licor Byhrr. El premi donat á nostre compatriota, (á qui no tenim el gust de conéixer, empró al qui felicitem molt de veras per aquest tant senyalat triomf) es tant més meritori per quant entraren en concurs alguns centenars de cartells—exposats tots en la galeria de Georges Petit—entre els quals n'hi havia alguns de veritable importancia.

Está vist, donchs, que Catalunya continúa essent, aquí á París, el millor argument de qu' Espanya no es tant morta—sobre tot en materia d'art— com alguns fingeixen creure.

* * *

Hem tingut el gust de rébre la visita, qu' ens ha sigut molt grata, del darrer número de l'important revista *Pel y Ploma*, qu' es una de las publicacions que més honran la nostra terra. En ell hem pogut fruir la lectura de las últimas poesías que figuran en el llibre inèdit *Cel* del inimitable mossén Cinto y una fracció del inspiradíssim poema lírich *Follet*, lletra d'en Apeles Mestres y música d'en Granados

La Biblioteca popular de « L' Avenç » ha publicat lo volúm 7, que conté un interessant diari de *Viatjes*, que realisá l' inoblidable Mossen Jacinto Verdager durant l' any 1884, y que sa inimitable ploma descriu de la brillant manera que sabia ferho.

Forma dita relació un volúm de 130 planas y 's ven á 50 céntims, com tots los demés de dita Biblioteca, en la llibreria estrangera de Boyveau y Chevi-

llet, 22 rue de la Bourse (París).

* * *

A Barcelona y ab lo titol de « Societat catalana de bibliófilis », s'ha portat á cap la fundació d'una societat formada pels que sentint afició als llibres ben presentats se proposan dur á terme la publicació de texts catalans inèdits ó d'una raresa que sian casi inassequibles.

Es inmens lo fons literari català dels segles XIV, XV y XVI, que jau oblidat en los arxius públichs y particulars d' Espanya, Fransa, Inglaterra, Alemanya y Italia; la diligencia d' alguns bibliófilis, entre 'ls quals sobressurt la figura venerable d'en Marián Aguiló, no pogué donar l' abast á la integració de verdaderas joyas dels sigles de prosperitat de la literatura catalana á las modernas bibliotecas. Aquesta era una falta indiscutible per un renaixement com lo nostre, tan amatent sempre á la reivindicació de la llengua, tradicions y vida del poble català.

Lo que tenian totas las nacions ilustradas d' Europa y América y fins regions espanyolas de vida tan pobre com Andalusia y Extremadura, no ho tenia Catalunya per més de que 'l seu renaixement literari ho reclamava com una necessitat imperiosa.

Avuy, gracias als esforços y sacrificis d' alguns bons catalans, podrém enorgullirnos ab aquesta nova associació.

Lo número de socis se limita á 32, més s'ha creat un cos d' adjunts, los que bestravent com á cuota d' entrada 25 ptas., adquiriran á preu de cost las obras que publiqui la societat. Es de creure que seran molts los que voldran ingressar en aquest cos, donchs fins los hi será ventatjós desde 'l punt de vista especulatiu

Las obras escullidas pel Consell se publicaran ab tots los avensos y refinaments á que ha arribat l'art del llibre. Las primeras que s'estamparan aquest any son las *Reglas de amor y parlament d'un home y una fembra*, famós manuscrit del sigle XIV que's troba en la Biblioteca Real de Madrid. Després seguiran altras obras originals y traduccions clássicas dels millors temps de la nostra llengua; també té la societat lo propòsit de publicar totas las obras del escriptor català, lo incomparable Ximenes, en sa majoria inèdites.

Lo Consell Directiu de la esmentada Societat lo forman en Pau Font de Rubinat, president; n' Antoni Rubio y Lluch, vis-president; n' Ignasi de Janer y de Milà de la Roca, tesorero; n' Alexandre de Riquer, comptador, y n' Ernest Moliné y Brasés, secretari; quin domicili, carrer de Casp, núms. 42 y 44, es lo de la nova Societat.